

Meninger

Kontakt leder- og kommentaravdelingen
meninger@adresseavisen.no • telefon 07200
Politisk redaktør Siri Wahl-Olsen

Kronikkene

Kronikker kan være inntil 5500 tegn inklusive mellomrom. Legg ved et bilde av god teknisk kvalitet av kronikkforfatteren og send til: kronikk@adresseavisen.no

Det foreslåtte tiltaket vil også sluke med seg 70 til 100 dekar med kremen av norsk matjord, ...

Ordet Fritt, neste side

Regjeringen har satt i gang et viktig arbeid gjennom SKOG22 som skal utarbeide en langsiktig strategi for forskning, utvikling, innovasjon og kunnskapsformidling innen de skogbaserte verdikjedene som en oppfølging av Stortingsmelding 39 *Mangfold av vinnere – næringspolitikken mot 2020*.

Trehus: Kronikkforfatterne tar til orde for å bruke mer trevirke i den norske husbyggingen. Arkivfoto

Fremtid i tre

Kronikk

BERIT TIME,
Sintef Byggeforsk (Sjef forsker)
ANDERS HOMB,
Sintef Byggeforsk (Seniorforsker)
KJELL ARNE MALO
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi NTNU (Professor)
TOR HAUGEN
Fakultet for Arkitektur og billedkunst, NTNU (Professor)

Strategien skal også omfatte andre viktige tiltak og virkemidler av betydning for næringens konkurransevne. Trebasert byggeindustri er en stor og viktig del av denne verdikjeden. Ifølge en ny undersøkelse gjennomført av konsultentselskapet Damwad går 51% av verdiskapning fra våre skogressurser til bygg- og bygningsprodukter.

Norsk trebasert byggeindustri er i en krevende situasjon i forhold til utenlandske aktører, blant annet på grunn av mindre industrielle løsninger og høyere kostnader. For større bygninger er systemer basert på tre generelt mindre konkurransedyktig fordi en har mindre erfaring med denne typen systemer og fordi det er mindre utviklede tekniske løsninger i forhold til konkurrerende systemer i stål og betong. Norske entreprenører ønsker i liten grad ønsker å ta unødvendig risiko gjennom prøving og feiling med løsninger som ikke er godt dokumentert. Vi ser at det da ofte velges materialer og løsninger som er bedre kjent.

FNs klimapanel konkluderer i sin siste rapport (2013) at menneskeskapte klimaendringer vil vedvare i mange hundre år framover. Vi må være forberedt på å håndtere fremtidens negative effekter av klimaendringer

og vi må redusere utslipp. Det er to hovedstrategier for å adressere klimaendringene; klimatilpassning (redusere klimagassutslipp) og klimatilpasning (øke robusthet mot klimaeksponering).

I det norske forskningssenteret ZEB (Zero Emission Buildings) viser forskning at for fremtidens bygninger vil mer enn halvparten av den energien bygningene har behov for i løpet av levetiden, være knyttet til produksjon av materialene til bygningene. Jo mer energieffektive bygninger, jo mindre er energibehovet og også klimagassutslippene i driftsfasen. Byggereglene må i fremtiden ta hensyn til dette.

Samfunnsstrukturen er i endring og vi ser en urbaniseringstrend både internasjonalt og nasjonalt. Flere og flere av oss flytter til jobber i byene. Byene vokser og bygningsmassen endrer karakter, vi fortetter og bygger høyere bygninger.

Fremtidens bygninger er en del av samfunnsutfordringen, men også en viktig del av løsningen. Dette er ett tema i Stortingsmelding 28 *Gode bygg for eit betre samfunn – ein framtidretta bygningspolitikk*.

Det betyr at vi må tenke mer på hvilke byggematerialer vi bruker, hvordan de produseres og transporteres og vi må bruke materialene mest mulig effektivt

DEBATT

Diskuter kronikk

Alle våre kronikker publiseres på adressa.no/ innsyn. Her kan du skrive kommentarer og diskutere saken.

adressa.no

Tre som byggemateriale er en fornybar lokal ressurs med lange tradisjoner i Norge.

gjennom optimale konstruksjonsløsninger. Dette for å redusere den bundne energien i bygninger (dvs den energien som trengs for å framstille materialene) og følgelig også utslippene.

Bruk av klimarobuste bestandige materialer og løsninger med lang levetid er viktig for å få ned klimagassutslipp knyttet til bygg. På den måten vil materialbruk til oppgraderinger og vedlikehold av bygninger reduseres. Forespeilte klimaendringer forplikter oss til, allerede nå, å utvikle bærekraftige robuste løsninger for urbane bygninger.

Tre som byggemateriale er en fornybar lokal ressurs med lange tradisjoner i Norge. Tre og trebaserte bygningsprodukter gir generelt lave utslipp ved produksjon. Lokale ressurser gjør det mulig med korte transportavstander. Norge er kjent i Europa for sin klimarobuste trehusteknologi for småhus utviklet gjennom mange år. I forhold til andre land i Europa holder vår bygningsmasse en høy standard med sine robuste løsninger.

For større urbane bygninger har aktører i Tyskland, Østerrike og Sveits fått fram mange eksempler på god arkitektur, konstruksjonsløsninger og konkurransedyktig industriell produksjon av trebaserte systemer. Norge kommer etter, flere

nye skolebygg og boligblokker er bygget i tre de siste årene og flere er under utvikling. Internasjonalt samarbeid blant aktører både på forskningssida og i industrien er viktig. Trondheim kommune har gjennom *Trebyen Trondheim* vært en pådriver for å få til en utvikling. Byen er i høst også vertskap for en stor konferanse om bygging med tre, *Forum Holzbau Nordic*, hvor prosjekter, løsninger og kunnskap deles.

Framtidens bygninger er en mulighet for skognæringen og trebasert byggeindustri og det finnes gode eksempler å bygge videre på. Men det er et stort behov for å utvikle konkurransedyktige, industrielle og dokumenterte systemer og løsninger for større bygninger. Disse må ivareta både arkitektur, styrke-, stivhet-, lyd- og brannegenskaper samtidig som man ivaretar robusthet og kostnadseffektiv produksjon. Dette krever en langsiktig kompetansebygging både innen forskningsmiljøene, i undervisningen, i treindustrien, blant arkitekter, ingeniører, hos byggevarerprodusenter og blant utførende. Gjennom offentlige FoU-programmer er det muligheter for trebasert byggeindustri å ta utfordringen.

Bruk av tre til bygningsformål kan økes vesentlig hvis næringen satser og lykkes med innovasjon og produksjon.

